

O r e d o w n i k

powiatu Chodzieskiego

Urzędowy organ publikacyjny.

Wychodzi w środę i sobotę. Przedpłata kwartalna wynosi 180 mk. bez odnośnienia do domu. Cena ogłoszeń: jednołamowy wiersz petytowy lub jego miejsce na stronie sześciolamowej 40 mk. Reklamy: jednołamowy wiersz petytowy lub jego miejsce na stronie trzyłamowej 70 mk.

Redaktor odpowiedzialny: M. Spektorek.

Drukarnia i nakładem drukarni: F. Spektorek,

— Telefon nr. 81. —

Nr. 69

Chodzież, sobota 16 września 1922

69 rocznik.

Część urzędowa.

Objaśnienie o zarazie stadniczej.

Z powodu pojawienia się zarazy stadniczej w ziemi kaliskiej i grożącego stąd naszej wielkopolskiej hodowli koni niebezpieczeństwa, podaje się poniższe objaśnienie do publicznej wiadomości.

Zaraza stadnicza Besch-euseuche, Dourine, Lues venerca equi) spowodowaną jest drobnoustrojami zwierzęcymi i udziela się drogą zarażenia prawie wyłącznie podczas stanowienia koni, zachodzi więc jako choroba płciowa przeważnie u koni rozplodowych, napotyka się ją także u osłów, inne zwierzęta jej nie podlegają.

Objawy zarazy stadniczej.

1 Pierwotnie występuje choroba ta u zarażonego zwierzęcia jako sprawa czysto miejscowa, charakteryzująca się u ogierów opuchnięciem, zapaleniem i owrzodzeniem prącia, rozszerzającym się czasami aż na puzdro, u klaczy opuchnięciem sromu i wysiękiem z pochwy oraz pęcherzykami i białymi plamkami na jej błonie śluzowej, przyczem jednakowoż choroba może być przez dłuższy czas niezauważoną, co się niestety w znacznej mierze przyczynia do jej szybkiego rozpowszechnienia. Nie jednokrotnie mijają tygodnie zanim zmiany chorobowe uwydatniają się dostatecznie, aby mogły być także przez mniej uważnego niefachowca spostrzeżone.

2. Po kilku tygodniach pokazują się ostro odgraniczone, niebolesne obrzęki na skórze wielkości srebrnej 3 markówki i większe, które szybko powstają i czasem szybko giną, aby również nagle pojawić się na innym miejscu, czasami atoli trwają na tem samym miejscu przez kilkanaście dni, poczem wolno zanikają.

3 Przy dalszym rozwoju zarazy występuje porażenie nerwów tylnych kończyn, głowy i szyi, a wskutek tego niedowład lub niekiedy zupełny bezwład tylnej części ciała, prącia ogona, warg, uszu, powiek, krtani.

4. Ostatnim, już przedśmiertnym objawem jest ogólne osłabienie i wychudzenie.

Przebieg zarazy stadniczej.

Zaraza stadnicza jest chorobą długotrwałą, rozciągającą się u dotkniętego konia lub osła od 4 miesięcy aż do 2 lub 3 lat nawet. Niekiedy zdarza się jak gdyby zasypianie choroby czasem znika ona zupełnie i to na zawsze, lecz w przeważających wypadkach po

pewnym czasie i to zwykle w okresie stanowienia budzi się z nową siłą i doprowadza zwierzę do śmierci. Śmiertelność wynosi 50—70%.

Celem zapobieżenia dalszemu rozszerzaniu się zarazy wyklucza się zarażone i podejrzanе sztuki od rozplodu i od wszelkiej styczności z zdrowymi klaczami lub ogierami, a to albo zawsze — przez kastrację — albo też na czas choroby i dalsze 3 lata po zaniku widocznych jej objawów. Pozatem wydaje policja jeszcze inne zarządzenia ochronne, stosownie do rozpowszechnienia zarazy i wielkości niebezpieczeństwa jej przewleczenia.

Każdy właściciel lub jego zastępca jest zobowiązany do zgłoszenia u władzy policyjnej podejrzanых objawów u swojego konia takimi objawami są przede wszystkim wszelkie zmiany narządach płciowych, obrzmienia na skórze, porażenia i wychudnięcia bez znanej przyczyny.

Wkroczenia przeciw odnośnym przepisom ustawy lub zarządzeniom policyjnym podlegają wysokiem karom pieniężnym i więzieniu.

Kierownik oddziału weterynarii

Województwa Poznańskiego

(—) SIUDA

Powyższe podaję ponownie do wiadomości.

Z powodu wybuchu zarazy stadniczej wśród koni powiatów ostrowskiego, wrzesińskiego, witkowskiego, gnieźnieńskiego, szubińskiego i żnińskiego zwracam właścicielom koni i ich zastępcom ponownie uwagę na obowiązek bezwzględnego zgłaszania miejscowej władzy policyjnej, o ile spostrzeża u swych koni podejrzanе objawy jak: zmiany chorobowe na narządach płciowych, obrzmienia na skórze, porażenia lub wychudnięcia bez znanej przyczyny.

Obowiązkowi temu podlegają:

- a) właściciele koni, wzgl. ich zastępcy.
- b) weterynarze.

Niezgłaszanie grozić może naszej hodowli zupełnym upadkiem.

Niezastosowanie się do powyższego karane będzie wysoką karą pieniężną oraz więzieniem.

P. P. Burmistrzów i Komisarzy obw.zywam do bezwzględnego ogłoszenia niniejszego w swych gminach.

Chodzież, dnia 2. września 1922 r.

Starosta. Dr. Jerzykowski.

Wedle art. 12 ord. wyb. do Senatu — rozpoczyna Okręgowa Komisja Wyborcza na okręg 35 swoje czynności, odnoszące się do wyboru Senatorów dopiero od przyjmowania i **ustalenia list kandydatów** senatorskich; wszelkie więc czynności takie ustalenie wyprzedzające, należą po właściwych miejscowo-okręgowych komisji wyborczych. Tak więc i czynności ustalania list wyborców należy w całości do własnych okręgowych komisji wyborczych a nie do Okr. Komisji Wyborczej Nr. 35. Nadesłane więc błędnie do komisji podpisanej spisy wyborców zwraca się Gminom z Powrotem w celu odesłania ich do Okr. Komisji własnych.

PP. Starostów uprasza się Przy tej sposobności o pouczenie Gmin o treści art. 12 powyższej cytowanej ustawy, ażeby zapobiedz napływowi wspomnianych spisów.

Poznań, 10. września 1922 r.

Okręgowa Komisja Wyborcza 35.
Piotrowicz, Przewodniczący,

Powyższe do wiadomości i zastosowania się.
Chodzież, dnia 14. 9. 1922 r.
Starosta. Dr. Jerzykowski.

P. K. U. Szubin donosi, że przeglądy dodatkowe popisowych jak też i uchylających się będą się odbywały w P. K. U. Szubin raz na tydzień t. j. w czwartki.

W razie przypadającego na ten dzień święta, odbywać się będą przeglądy w piątki.

Chodzież, dnia 12-go września 1922 r.
Starosta Dr. Jerzykowski.

Rozporządzeniem Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu z dnia 1. września r. b. l. dz. 2416 22. VII. A. oddanem mi zostało zastępstwo lekarza powiatowego Dr. Michalskiego na czas jego choroby. Do Chodzieży przybędę w poniedziałek dnia 18 września o godzinie 5-tej popołudniu i urzędować będę w tamtejszym Starostwie.

Obórniki, dnia 14. 9. 1922 r.

Dr. Stefanowicz
Lekarz Powiatowy.

Powyższe do wiadomości z uwagą dla etatowych urzędników państwowych, iż w razie pomocy lekarskiej zgłaszać się mogą w czwartki i poniedziałki o godzinie 5-tej popołudniu w tutejszym Starostwie.

Chodzież, dnia 16. września 1922 r.
Starosta. Dr. Jerzykowski.

Nazwiska

osób wyprowadzających się do Niemiec.

Adeline Schendel z rodz.	Chodzież.
Rudolf Walter	Brodna, robotnik.
Marta Tonak z rodz.	Budzyn, wdowa.
Hermann Altenau „	Brodna, rolnik.
Otto Steinberg „	Strożewice, robotnik
Eduard Rönn. „	Ostrówki
Emma Kobs	Kaczory.

Chodzież, dnia 16-go września 1922 r.
Starosta. Dr. Jerzykowski.

Rożyca, w stanie świni dzierzawcy probostwa p. Michała Piechockiego w Morzewie, wygaśla.

Ze względu na to znosi się stan izolacyjny na zagród wymienionego.

Chodzież, dnia 12-go września 1922 r.

Stanek.

Komisarz obwodowy.

W zagrodzie p. Dalkego w Szamotach, rożyca świni wygaśla, wobec tego znosi się wszelkie środki ochronne.

Margonin, dnia 14. września 1922 r.

Komisarz obwodowy.

Nogajewski.

W stanie świni w dworze Próchnowo, stwierdzono pomór.

Wobec tego tworzy się na dwór Próchnowo obwód izolacyjny.

Margonin, dnia 14. września 1922 r.

Komisarz obwodowy.

Nogajewski.

Wolne miejsca.

Poszukujących pracy.

9 sług do miasta i na wieś	13 robotn. na deputat
Każdą ilość kobiet do wybie	1 ślusarz (sam.)
rania kartofli od zaraz	1 kowal (sam.)
4 robotników sezonowych.	3 biurowych
2 stolarzy na meble	2 inwalidów wojennych do 1-k-
1 kołodziej na kasty	kiej pracy
1 kowal na deputat z własnymi	3 górników do Francji.
narzędziami	6 robotników do Francji.
2 parobków do koni (samotn)	17 robotników do przemysłu.
1 chłopak od 14—16 lat	

Chodzież, dnia 14 września 1922 r.

Państw. Urząd Pośr. Pracy w Chodzieży, telef. 26

Listy wyborców do Sejmu i Senatu będą wyłożone do przeglądania od 15 do 28 września w Ratuszu, pokój I. na parterze, od godziny 10—1 przed południem i od godziny 5—8 popołudniu, każdego dnia włącznie niedzieli.

Każdy obywatel ma prawo wnieść do komisji obwodowej reklamację przeciw pominięciu jego samego, lub kogokolwiek innego w spisie wyborców, jak również przeciw wpisaniu tamże kogokolwiek nieuprawnionego do głosowania.

Reklamacje mogą być zgłaszane pisemnie lub ustnie do protokołu i powinny być poparte dowodami, o ile nie dotyczą faktów powszechnie znanych.

Reklamacje bez wyraźnego podpisu reklamującego nie będą przyjmowane.

Komisje wyborcze na obwód wyborczy
II. III. i IV.

(—) Wieczorek (—) Nowacki (—) Dankowski
Przewodniczący.

Na podstawie §§ 13, 18, 69, 70 i 82 ustawy w przedmiocie podatku komunalnego z dnia 14 lipca 1893 r. i uchwały Rady Miejskiej z dnia 16. 6. 1922 r. wydaje się na miasto Chodzież następującą ordynację podatkową w przedmiocie pobierania podatku od obrotu gruntami.

§ 1.

Wszelkie dokonane nabycia nieruchomości położonej w obwodzie miasta Chodzieży, lub też nabycia prawa, dla którego obowiązują przepisy odnoszące się do nieruchomości (jak własność górnicza, dziedziczne prawo budowy) podlegają opodatkowaniu w wysokości:

1. 3% od sta przy wszelkich sprzedażach nieruchomości, które były w posiadaniu właściciela dłużej jak 5 lat.
2. 5% od sta, jeżeli nieruchomość była w posiadaniu dwa do 5 lat.
3. 7% od sta, jeżeli nieruchomość sprzedaną została wcześniej niż dwa lata.

Do zapłacenia tegoż podatku jest zobowiązany nabywca nieruchomości.

Przy nabyciach w drodze przymusowego postępowania licytacyjnego winien ten uiścić podatek, któremu udzielono przybicia.

§ 2.

Nabycie wskutek śmierci lub na postawie darowizny między żyjącymi w myśl ustawy o państwowym podatku spadkowym z 3 czerwca 1906 (Dz. Ust. Pań. str. 654) jest wolne od podatku wymienionego w § 1.

§ 3.

Podatek od obrotu nieruchomościami nie pobiera się jeżeli nieruchomość lub prawo przeniesione będzie z sprzedawcy na potomka na podstawie odpłatnego kontraktu, albo jeżeli jeden lub kilka spadkobierców nabywają nieruchomość lub prawo należące do wspólnej spuścizny.

§ 4.

Jeżeli nabycie nastąpi na podstawie kontraktów zamiany, natenczas oblicza się podatek od wartości przez jednego z kontraktujących w zamianę oddanych nieruchomości.

§ 5.

Wymiar podatku uskutecznia Magistrat.

§ 6.

Obowiązani do płacenia podatku winni w przeciągu dwóch tygodni po nabyciu nieruchomości donieść otem Magistratowi a na żądanie przedłożyć także odnośny podatkowi podlegający dokument.

§ 7.

Magistrat nie jest przy wymiarze podatku związany zeznaniami płatników. Jeżeli udzielone wyjaśnienie będzie zakwestjonowane, to należy podatnikowi przed wymiarem podać powody zakwestjonowania z poleceniem aby co do tego w przeciągu stosownego czasokresu dał dalsze wyjaśnienia.

§ 8.

Po uskutecznionym zbadaniu nastąpi wymiar przez Magistrat, na który podatnikowi należy doręczyć pisemne zawiadomienie o wymiarze.

Podatek winien być w przeciągu dwóch tygodni do Głównej Kasy Miejskiej zapłacony. Po bezskutecznym wezwaniu do zapłaty nastąpi ściąganie podatku w postępowaniu przymusowo-administracyjnym.

§ 9.

Sprzeciw przeciw wymiarowi winien być wniesiony w przeciągu czterech tygodni po doręczeniu wymiaru piśmiennie lub protokularnie do Magistratu. Sprzeciw rozstrzyga Magistrat. Przeciw jego uchwale przysługuje opodatkowanemu prawo do skargi w postępowaniu sporno-administracyjnym w otwartym terminie dwóch

tygodni, licząc od pierwszego dnia po doręczeniu do Sądu Administracyjnego.

Wniesiony sprzeciw i skarga nie wstrzymują obowiązku zapłaty podatku.

§ 10.

Statut o poborze podatku gminnego przy nabyciu nieruchomości w obwodzie miasta Chodzieży z dnia 16 grudnia 1919 i 18 grudnia 1919 traci moc obowiązującą.

§ 11.

Przepisy niniejszej ordynacji podatkowej wchodzi w życie z dniem ogłoszenia

(—) Kowalski (—) Budnowski (—) Górny (—) Mańkowski
burmistrz (—) Mańczak (—) Kozak.

Powyższy regulamin zatwiedza się.

Poznań, dnia 16 sierpnia 1922.

W imieniu Wojewódzkiego
Sądu Administracyjnego

Zatwierdzenie W. z.
U. 1494/22 S. A. (—) Szoldrski.
(pieczęć)

W myśl § 77 ustawy o podatkach komunalnych z 14. 7. 1893 przychylam się niniejszem do wzmianki zatwierdzającej Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego z dnia 16. 8. 22. 1. dz. 1494 22 S. A.

Poznań, dnia 1 września 1922 r.

Za Wojewodę:

Przychylenie (—) Czaps
1. dz. 3858/22. III. B. w z. Nacz. Wydz. Samorząd.

do wiadomości.

Chodzież, dnia 12. 9. 1922 r.

Magistrat,
Kowalski.

Obwieszczenie.

Wobec wydanego rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 5. 7. 22. w sprawie obowiązku posiadania faktur handlowych i uwidocznienia cen przez właścicieli sklepów, magazynów, składów restauracji, cukierni, kawiarni i wogóle wszelkiego rodzaju przedsiębiorstw handlowych, znosi się z dniem ogłoszenia niniejszego rozporządzenia „Rozporządzenie policyjne z dnia 18. 3. 22 r.” przedkładanie cenników w Urzędzie Policyjnym do odstępowania § 2 cytownego rozporządzenia.

Chodzież, dnia 13. 9. 1922 r.

Urząd policyjny.
Kowalski.

Obwieszczenie.

W dniu 25 września 1922 odbędzie się w tutejszym mieście przez urzędników miejskich spis wszystkich koni, osłów, mułów i osłomułów oraz bydła rogatego. Każdy posiadacz wyżej wymienionych zwierząt jest zobowiązany spisującym urzędnikom udzielić potrzebne dane.

Magistrat miasta Chodzieży
oddział III podatkowy.
Kowalski, burmistrz.

Na czas wybierania kartofli

oddają jeszcze po cenach umiarkowanych

kartoflarki (system Hardera).

Dalej polecam po cenach niższych od cen dziennych

młóckarki (szerokie),

(system Jähne & Sohn).

„Ceres“ (System Stirbaum & Gutenberg),

maneże (nowe i stare),

plugi rozmaitych systemów,

brony, centryfugi (od 60—200 l.)

maszyny do szycia i rowery.

Wszystko bardzo korzystnie.

Prócz tego sprzedaję własnego fabrykatu

wialnie „Reform“

sławnego systemu **Dreyer'a** po bardzo niskich cenach.

Wiegert, Margonin

Chłopców

do roznoszenia gazety
poszukuje od zaraz.
Drukarnia Orędownika.

Księgi poborowe

karty podatkowe

na składzie

Drukarnia Orędownika

Plug parowy

dla obcej orki wojny.

Majętność Grylewo,

tel. Pawłów 6.

Koperty

z firmą i bez, jak i papier
do pisania poleca
Drukarnia Orędownika

Całkowite urządzenie elektryczn. oświetlenia na sprzedaż!

jako to: lampa wisząca, lampa na biurko, lampy do kuchni, korytarza etc. etc., oprócz tego **duże lustro** i starożytne **biurko męskie**.

Zgłoszenia przyjmuje od 9—1.

firma **„lkaz“**

Chodzież, ul. Ludwika 15.

Naprawy motorów elektrycznych dynamo = maszyn

wykonują

K. Gaertig i Sp. T. z o. p. Poznań

Oddział Pracowni Elektromechanicznych
ul. Półwiejska 35. Telefon 3584.

KUTE okratowanie

na groby

ma tanio na sprzedaż.

Wilhelm Obst, mistrz ślusarski

CHODZIEŻ, Piekary 8.